

פרק זה

א למונצון בנמנת משכיל לךוד:

ב האזנה אלהים תפלתני ואל תתעלם מתוזנתי:

נאמן ורזמן אתה

אדני וזנן ורזום אתה

היה דוד משבח לה' על ששמע תפילתו ברוב רחמיו וחסדיו, ולא התעלם מתחינתו.

ג הקשיבה לי וענני אריד בשיוזי ואהימה:

גואלי

ד מקול אויב מפני עקת רשע פי זמיטו עלי און ובאף ישטמוני:

והוא אלהים יבוס ערניו

אלהים אתה גואל

אדני האל המושיע

כאן דוד מביע את בטחונו הגדול באלהים שיושיעו מכל צרה.

ה לבי יזיל בקרבי ואימות מנת נפלו עלי:

אל ה' אדני אלהים

וה' יהיה עימי ואבטח

אדני מגן לך

ו יראה ורעד ובא בי ותכסני פלצות:

ואבטח באלהים

אדני ובא גואל

בתיבות אלו ביקש דוד שגם בזמן של רעד ופלצות, היה שם ה' מול עיניו ובוטח בו.

ז ואמר מי יתן לי אבר כיונה אעופה ואשכנה:

בטח באל ביום רעה ימלטהו

זו הגנה ארוזיק נדר אלן במדבר סלה:

מגן ה'

ט אזישה מפלט לי מרוז סעה מסער:

וה' מגן בעדי

וה' אלהים מגן

י בַּלַע אֲדֹנָי פֶּלֶג לְשׁוֹנָם כִּי רָאִיתִי זָמַס וְרִיב בְּעִיר:

עֲזֹר לִי ה'

וּיְרֹאוּ מִמֶּךָ ה'

נתפלל דוד שיעזרהו ה', ויראו כולם השגחת ה', ואזי יתקדש שמו בעולם ויראו ממנו.

יֵא יוֹמָם וְלַיְלָה יִסּוּבְּבָהּ עַל זִזְמוֹתֶיהָ וְאָנֹן וְעַמִּל בְּקִרְבָּהּ:

אֱלֹהִים מוֹזְסָה וְעֹז

יב הַיּוֹת בְּקִרְבָּהּ וְלֹא יִמִּישׁ בְּרוֹזְבָּהּ תָּהּ וּבִמְרָמָה:

אֲדֹנָי אֱלֹהֵי יְרִיב עַמּוֹ

יג כִּי לֹא אוֹיֵב יִזְרְקֵנִי וְאֶשָּׂא לֹא מִשִּׁנְאֵי עָלַי הַגְּדִיל וְאֶסְתֵּר מִבְּנֵי:

ה' עֲזֹזִי וּמַעֲזוּזִי

בדברים אלה שאמר דוד, נכללו שמות הקודש הנוראים שעל ידם ביקש בתפלתו להיוושע מאויביו הרבים הרודפים אותו על לא עוול בכפו.

יֵד וְאֶתְהָ אֲנֹשׁ כְּעֶרְכִּי אֶלּוּפִי וּמִיַּדְעִי:

וּסוּד ה' לִירֵאֵיוֹ

טו אֶשֶׁר יִזְדָּו נְמַתִּיק סוּד בְּבֵית אֱלֹהִים זֶהֲלֶךְ בְּרֹשֶׁשׁ:

סוּד לַמַּכְבָּדִי

ה' עַמּוֹם

ה' מַלְכְּכֶם

מעלה זו שזכה דוד לסודות התורה האמיתיים, מה שלא זכו אויביו, דבר זה מעיד כאלף עדים על ישרותו וצדקותו של דוד בעיני ה' אלהינו.

טז (ישׁימות) יֵשִׁי מוֹת עֲלֵימוֹ יִרְדּוּ שְׂאוֹל וְזֵימִים כִּי רַעוֹת בְּמִגְזָרִם בְּקִרְבָּם:

דִּין ה' הוֹשִׁיעֵנִי ה' אֱלֹהֵינוּ

כל זה בא דוד ללמדנו בבקשתו שה' יעזור לו בזכות השמות הקודש הללו, שינצל מכל שונאיו המראים עצמם כאילו הם אוהביו, ובאמת הם שנאים אותו, ובקרבם מלאי שנאה כלפיו.

יז אֲנִי אֶל אֱלֹהִים אֶקְרָא וַיְהִי וַיִּשְׁעֵנִי:

אֲדֹנָי אֵל

ה' מֶלֶךְ

כאמור לעיל נתכוין דוד בשילוב שמות הקודש, למתק את הדינים ברחמים, ובזה ינצל משונאיו הקמים עליו.

יח עָרַב וּבִקֵּר וַצְהָרִים אֶשְׁיִיזָה וְאֶהְמָה וַיִּשְׁמַע קוֹלִי:

הוא אֱלֹהֵינוּ הוא אֲבֵינוּ

ואל ה' אֱלֹהִים אֱלֹהֵי

ומכבדי אֱלֹהִים אֶכְבֵּד

הוא אלהים אלי וגואלי

נתכוין דוד להלל את ה' ולשבח אותו שהוא אלהים יחיד, והכבוד ראוי רק אליו.

בתפילה

ללמדך כמה גדול כח התפילה לאלהים, והוא יושיע אותך.

יט פָּדָה בְּשָׁלוֹם נַפְשִׁי מִקָּרֵב לִי כִּי בָרָבִים הָיוּ עֲמֹדַי:

הַנִּיזוּ ה' אֱלֹהֵי לִי מִסָּבִיב

אֱהִי"ה ה' אֱלֹהִים

כ וְשָׁמַעְתָּ אֵל וַיַּעֲנֵם וַיֵּשֶׁב קִדְּם סִלָּה אֲשֶׁר אֵין זֹלִיפוֹת לָמוֹ וְלֹא יֵרָאוּ אֱלֹהִים:

וְאֲנִי ה' וְאֵין עוֹד

זוֹיְלוֹ מִפָּנָיו

כא שָׁלוֹחַ יָדָיו בְּשִׁלְמוֹ זֶכֶל בְּרִיתוֹ:

מִגֵּן הוּא לְכָל הַזּוֹסִים בּוֹ

ללמדך שהחוסה והבוטח בה' והולך בדרכיו הטובים, ה' ישמור ויגן עליו מכל רע.

כב זָזְקוּ מִזִּמְמַת פִּי וְקָרַב לָבוֹ רַכּוֹ דְבָרָיו מִשִּׁמּוֹן וְהִמָּה פְתוּזוֹת:

וְה' עֲזָרִי וּמִפְלִטִי

בזה דוד נתכוין לומר שה' יעזור לו להנצל מכל אותם האנשים הנראים לו כאילו אוהבים אותו, אך באמת הם אויבים שלו.

כג הַשְּׁלָף עַל יְהוָה יִהְיֶה וְהַבָּהּ וְהוּא יִכְלַכְלָהּ לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט לְצַדִּיק:

הוּא ה' מִכִּיִן מִזֶּן כִּי עִמָּכֶם אֲנִי

וַיִּגֵן ה' הָאֵל עֲלֶיךָ

כד וְאַתָּה אֱלֹהִים תִּזְרַם לְבָאֵר שִׁזְזַת אֲנִשֵׁי דָמִים וּמִרְמָה לֹא יִזְעֹו יְמִינֶם וְאֲנִי

אֲבִטֹחַ בָּךְ:

וּרְשָׁעִים עוֹד אֵינָם

לְשׁוֹמֵר מִצְעָדִי

כאן נתכוין דוד לפרש שבגודל בטחונו בה' הוא ישמיד את הרשעים, וישמור צעדיו לבל ישל.

פרק נו

א למנצחון על יונת אלקם רוזקים לךוד מכתם באוזן אתו פלשתים בנת:

יה הושיעני

לפרש שה' הושיעו מכל צרה.

ב זנני אלהים פי שאפני אנוש כל היום לזום ילוצני:

הטה ה' אלהים אוזן ענני

ה' אלהים לי לא אירא

ג שאפני שוררי כל היום פי רבים לזומים לי מרום:

אלהים מגיני וקרן ישעי

ד יום אירא אני אלקי אבטון:

אהי"ה ה' אלהי

בה' מבטון

ה באלהים אהלל דברו באלהים בטונתי לא אירא מה יעשה בשער לי:

הודו לה' כי טוב

ה' המגן

אדני אל זוי

ו כל היום דברי יעצבו עלי כל מושבתם לרע:

ה' אלי אלהים אלהי

ה' יגן עלי

כאן מבקש דוד המלך מה' יתברך שיגן עליו מאותם אויבים ושונאים החושבים יד להריע לו.

ז יגורו (יעפילו) יצפוני המה עקבי ישמרו באשר קווי נפשי:

ה' ולא אירא

זז על און פלט למו באף עמים הורד אלהים:

אלהים יגן עלי

ט נדי ספרתה אתה שיימה דמעתי בנארה הלא בספרתה:

זכרני נא אלהים

ביקש דוד המלך שה' יזכור את צערו וימחול לו.

י אן ישובו אויבי אזור ביום אקרא זה ידעתי פי אלהים לי:

ה' אלהי מגן הוא לזוסיים בו

כל זה באים ללמדנו על גודל בטחונו של דוד המלך בשמות הקודש, ובעזרתם יזכה לישועה שלימה.

יא בְּאֱלֹהִים אֶהְלַל דְּבַר בִּיהוָה אֶהְלַל דְּבַר:

כי אל גדול ה' ומלך גדול על כל אלהים

תהלה לאל זוי

ואגילה בה' אלהי ישעי

יב בְּאֱלֹהִים בְּטוֹתִי לֹא אִירָא מִה יַעֲשֶׂה אֲדָם לִי:

אהי"ה ה' אדני

ה' אלהים

שמות הקודש כידוע ממתקים מידן הדין.

לב בְּטוֹחַ וּבֹטֵחַ בַּה'

דוד המלך מגלה בתפלתו שהוא בוטח בה' מאד, ולכן ה' היה עמו.

יג עֲלֵי אֱלֹהִים נְדַרְיָה אֲשַׁלֵּם תוֹדַת לָךְ:

להודות ולהלל ה' גואל ממות

יד כִּי הִצַּלְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת הָלֹא רָגְלִי מִדְּוָי לְהַתְּהַלֵּךְ לִפְנֵי אֱלֹהִים בְּאוֹר הַזְּוִיִּים:

לכו ונלכה באור ה' בבטחה

זר ה' אלהים אלהיך

בא דוד המלך ללמדנו כמה צריך לבטוח בה' בכל מצב, ולא יתיאש מהרחמים, כי גדלו רחמיו על בריותיו, ישתבח שמו לעד.

פרק נ"ז

א למנצחון אל תשנות לך דוד מכתם בברזון מפני שאול במערה:
ה' הבט נא רזום נא והושיעה נא והושיעני ואושעה
 נתכין דוד המלך על אותה שעה הנ"ל שהיה בצרה גדולה מאד, וה' הצילו מכף שאול.

ב זנני אלהים זנני כי בך זסיה נפשי ובצל כנפיה אנסה עד יעבר הוות:

אדנ"י אלהי המגן
ה' אלהים אלי וגואלי

ג אקרא לאלהים עליון לאל גמר עלי:

זנני אלהים

ד ישלח משמים וישיעני זרף שאפי סלה ישלח אלהים זסדו ואמתו:

אודה שמך ה' כי טוב

ללמדך כי גם מידת הדין הרמוזה בשם אדנ"י הסכימה לעזור ולשמור את דוד מאויביו הרבים.

ה נפשי בתוך לבאם אשכבה להטים בני אדם שניהם זנית וזצים ולשונם זרב
 זרה:

והוא יבוס צרינו

משבח דוד המלך את ה' יתברך שעזר לו לעמוד מנגד אויביו, ולהביס אותם ממנו.

ו רומה על השמים אלהים על כל הארץ כבודך:

ה' שמו אזוד

אדנ"י הוא האלהים אין עוד מלבדו

ז רשת הכינו לפעמי כפף נפשי פרו לפני שיוזה נפלו בתוכה סלה:

אדנ"י המלך יעננו ביום קוראנו

והודו לאל השמים כי לעולם זסדו

זו זכון לבי אלהים זכון לבי אשרה ואמרה:

אל ה' אדנ"י אלהי

בקול הודיה

בפני ה'

ט עורה כבודי עורה הגבל וכנור אעירה שזור:

הודו אלהי האלהים כי לעולם זסדו

ונשבוך אלהים

כי לך ה' אלהים הגדולה והגבורה

דוד היה מרבה להודות לה' על כל חסדיו שעשה עמו, ובפרט שהיו לו שונאים רבים, וה' הצילו מהם.

י אודך בָּעַמִּים אֲדֹנָי אֲזַמְּרֶךָ בְּכָל אַמְמִים:

ה' אֲדֹנָי אֱלֹהֵי

אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים

אֵל אֲזוּד וַיִּזְיַד

יֵא כִּי גָדַל עַד שָׁמַיִם זִסְדֶּךָ וְעַד שְׁזָקִים אֲמַתֶּךָ:

אֵל ה' אֲדֹנָי אֱלֹהֵי

ה' יִגֵּן וַיִּשְׁעֶנָּה לְכָל הַזּוֹסִים בּוֹ

יב רֹבְמָה עַל שָׁמַיִם אֱלֹהִים עַל כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדֶךָ:

כִּי הוּא ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֵין זֹלָתוֹ

פרק נוז

א למנצחון אל תשנות לדוד מכתם:

ב האמנם אלקם צדק תדברון מישרים תשפטו בני אדם:

צדק ומשפט יכריע

צדק ומשפט נקי כפים

כוונת המשורר שבני אדם יקפידו מאד על מצות בין אדם לחברו, להיות נקיי כפיים ולהתנהג בצדק ויושר.

ג אף בלב עולת תפעלון בארץ זומס ידיכם תפלוסון:

אל גואל ה' מורישים מפניך

ד זרו רשעים מרוזם תעו מבטון דברי קוב:

ה' אלהינו הוא היודע הצילנו מדברי קוב

ה זומת כמו כדמות זומת נוזי כמו פתן זרש יאטם אנו:

ואלהים מגן לך

ויגן האל עליך

כי ה' מעוזנו

ו אשר לא ישמע לקול מלונשים זובר זכרים מזכם:

אדני אלהינו

ה' אלהינו ה' אוד

והוא אדני כוזנו

בתיבות אלה דוד המלך מבטא את אמונתו הגדולה בה', ובטחונו הגדול בו, ועל כן אינו פוחד מאנשי רשע הזוממים להורגו.

ז אלהים הרס שנימו בפימו מלתעות כפירים נתן יהוה:

והניזו לכם מכל אויביכם מסביב

אלהים האל גדול ונורא

זו ימאסו כמו מים יתהלכו כמו ידרה (וזצו) זוציו כמו יתמלכו:

ה' אלהים אלהי

מפוזר ה'

בפסוק זה דוד הביע את בטחונו הגדול בה' יתברך.

ט כמו שכלול תמס יהלך נפל אשת כל זוו שמיש:

ולא תיראום כי ה' אלהיכם הוא הנלוזם לכם

י בְּטָרֵם יְבִינֵנו סִירְתִּיכֶם אֶטֶד כְּמוֹ זֶה כְּמוֹ זֶה וְרוּחַ יִשְׁעֵרְנֵנו:

כּוֹז אֲדַנִּי אֱלֹהִי

וְאֲנִי אֲגִיל בְּה'

יֵא יִשְׁמַח צְדִיק כִּי זָוָה נָקָם פְּעַמָּיו יְרוּחַ בְּדָם הָרָשָׁע:

אֲזוּד אֱלֹהֵינוּ גְדוּל אֲדוֹנָנוּ

אֱלֹהִים בְּכָל הַזּוֹסִים בּוֹ

והוא רמז לבוטחים בה' שלא יעזוב את חסידיו והחוסים בו.

יב וַיֹּאמֶר אָדָם אֵךְ פָּרִי לְצַדִּיק אֵךְ יֵשׁ אֱלֹהִים שְׂפֹטִים בְּאָרֶץ:

וְאֲנִי ה' אֱלֹהִים אֱלֹהֵיכֶם וְאִין עוֹד

ה' אֱלֹהִים בְּבִטְוָה לְצַדִּיקִים

פרק נט

א למנצחון אל תשנות לדוד מכתם בשלחן שאול וישמרו את הבית להמיתו:

ה' אלהים הגדול והגבור והנורא הציילני

נתכוין דוד המלך לבקש להנצל בזכות ג' אבות אברהם יצחק ויעקב הרמוזים בתיבות " הגדול והגבור והנורא" ויחד עם דוד יהיו ארבעה אופני המרכבה.

ב הציילני מאיבי אלהי ממתקוממי תשיגבני:

אלהים גואל מכל רע

ה' המגן צורי וגואלי

ג הציילני מפעלי און ומאנשי דמים הושיעני:

ה' אדני אלי

אלהים הוא מגן

ד כי הגה ארבו לנפשי וגורו עלי עזים לא פשעי ולא זפתתי יהוה:

אזוד אדני אלהינו גדול אדוננו

והוא נסי ומנוס לי

ה בלי עון ירוצון ויכוננו עורה לקראתי וראה:

ה' אדני הוא האלהים

והוא הדיין והוא העד

ו ואתה יהוה אלהים צבאות אלהי ישראל הקיפה לפקד כל הגוים אל תזון כל בגדי און סלה:

ה' מלך העולם שופט

והוא ה' אלהינו ואין זולתו

ה' מלכנו הוא ה' יושיענו

ז ישונו לערב יהמו ככלב ויסוכבו עיר:

אדני האל הגואל

זו הגה יביעון בפיהם וזרבות בשפתותיהם כי מי שמע:

ה' מלך פודה ומציל

אדני מגן הוא לכל הזוסים בו

ללמדך כי הרשעים המתאווים להזיק את הצדיקים, ה' יתברך ישמור אותם ויפדה ויציל אותם מהרשעים.

ט ואתה יהוה תשזוק לבנו תלעג לכל גוים:

אל ה' אלהים אלהי

אֲדֹנָי עֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמִגֹּן

י עֲזֹר אֶלְיָה אֲשֶׁמְרָה כִּי אֱלֹהִים מִשְׁגָּבִי:

ה' אֲדֹנָי

אֱהִי"ה ה' אֱלֹהִים

וְהוּא אֵלֵי וּזְזִי גֹאֲלִי

יֵא אֱלֹהֵי (זוּסְדוֹ) זוּסְדֵי יִקְדְּמֵנִי אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשַׁרְרֵי:

אֵל ה' אֲדֹנָי

ה' הוּא כּוֹזֵנוּ

ה' הוּא הָאֵל הַגָּדוֹל

אֵלֹהֵי דָן יוֹזֵד

יב אֵל תִּתְרַגֵּם פֶּן יִשְׁכַּחוּ עַמִּי הַגִּי'עֵמוּ בְּזוּיָהּ וְהוֹרִידֵמוּ מִגִּגְנֵי אֲדֹנָי:

אֱלֹהִים מִגֹּן יִשְׁעֵנוּ

יג זוּטָאֵת פִּימוֹ דְּבַר שְׁפִתֵימוֹ וְיִלְכְּדוּ בְּגֵאוֹנָם וּבִמְאֵלָהּ וּמִכּוֹזֵשׁ יִסְפְּרוּ:

ה' הוֹשִׁיעָה

וְהַגִּיזוּ לָכֶם מִכָּל אוֹיְבֵיכֶם סָבִיב

יד כִּלְהַ בְּזוּמָה כִּלְהַ וְאֵינָמוּ וַיִּדְעוּ כִּי אֱלֹהִים מַעֲשֵׂל בְּיַעֲקֹב לְאִפְסֵי הָאָרֶץ סָלְהַ:

הִיָּה ה' עֲבַמְנוּ ה' אֵל גֹּאֲלֵנוּ זוּזֵק

טו וַיִּשׁוּבוּ לְעָרָב יִהְמוּ כִּכְלָב וַיִּסּוּבְבוּ עִיר:

וּמִכּוֹלָם יִצִּילֵנוּ ה'

טז הַמָּה (יִזְעוּן) יִנְיַעוּן לְאֶכְלֵ אֵם לֹא יִשְׁבְּעוּ וְיִלְיֵנוּ:

ה' אֱלֹהֵיךְ

וְה' לְאוֹהֲבָיו

יז וְאֵנִי אֲשִׁיר עֲזָה וְאֶרְנֶן לְבַקֵּר זוּסְדָּהּ כִּי הִיִּית מִשְׁגָּב לִי וּמִנּוּס בְּיוֹם עֶר לִי:

ה' אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים אֲדֹנָי הָאֲדוֹנִים

ה' אֱלֹהִים עֹזֵי וּמַעֲזֵי

אוֹדֵךְ בְּעַמִּים אֱלֹהִים אֲדֹנָי

יח עֲזֵי אֶלְיָה אֲמַרְהָ כִּי אֱלֹהִים מִשְׁגָּבִי אֱלֹהֵי זוּסְדֵי:

אוֹדֵךְ אֲדֹנָי אֱלֹהֵי

בּוֹזְסֵךְ הַגָּדוֹל

וְאוֹדָה ה' בְּכָל לְבָבִי